

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrti : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnistvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrti : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inzerate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 171.

V Ljubljani, v ponedeljek 29. julija 1901.

Letnik XXIX.

Naši zavezniki.

V četrtek so se na Dunaju sošli zastopniki avstrijske in ogerske vlade, da prično obravnave in pogajanja glede avtonomnega carinskega tarifa. To delo mora biti končano, preden se prično obravnave o mejnarodnih trgovinskih pogodbah z vnanjimi državami. Sedanji splošni carinski tarif je še iz l. 1882 z nekaterimi premembami iz l. 1887.

I. 1891 so se trgovinske pogodbe naslanjale večinoma na ta tarif, ki velja do konca 1903. V teku dvajsetih let so se gospodarske razmere jako izpremenile v obeh državah polovicah, in je torej naravno, da se še o pravem času vladi dogovorita in sporazumeta o carinskem tarifu, ki bode priprava za trgovinske pogodbe.

Znano pa je, da je ogerska vlada že l. 1899 dosegla vspehe, ki so podobni sekvestraciji naše državne polovice. Po prejšnji pogodbi z Ogersko smo mi imeli gotov carinski tarif v rokah; brez sporazumljenja obeh držav se tarif ni mogel predruhati. Szell pa je po nagodbi s § 14. dosegel, da se Avstrija mora udati ogerskim zahtevam, in da nastane „casus belli“, carinska skupnost preneha.

Lahko si torej mislimo, kako bodo ogerski zastopniki pritiskali na avstrijsko vlado, da se okoristijo. Saj vsa doba dualizma kaže, da je Avstrija vedno drago plačevala vsako novo pogodbo z Mažari. Vedno so avstrijske vlade morale hoditi v ogersko Kanoso. Kdor pozna zgodovino ogerske veterinarne politike, rumunsko carinsko vojsko, bolgarsko trgovinsko pogodbo, mlinarski obrat, pešne pristojbine, transportne davke in osobito avstrijske carinske postavke, ta vé, česa se nam je nadejati. Mažari hodo napeli vse sile, da za-se dosežejo kar največ ugodnosti pri bodočih trgovinskih pogodbah z vnanjimi državami. Mažari hočejo iz tal izčarati samostojno svojo industrijo in avstrijsko popolnoma izriniti z ogerskega trga. To hočejo doseči s carinsko, prometno, obrtno in davčno politiko na škodo Avstrije. Na drugi strani bodo Mažari zahtevali vse ugodnosti za svoje poljske pridelke na račun avstrijske industrije.

Treba je torej skleniti kompromis med Avstrijo in Ogersko, ako se hoče doseči skupno carinsko ozemlje in skupni carinski tarif, ki bode orožje v rokah ministra za vnanje posle nasproti vnanji trgovini. Dr. pl. Koerber je pred koncem zasedanja izražal v zbornici upanje, da bodo Mažari polagali vrednost na carinsko skupnost. Toda že danes vemo, da bodo mažarski naši zavezniki neizprosni.

Jako ljubeznjive zaveznike pa imamo tudi v Rimu in Berlinu. Ti dobro vedo, da je grof Goluchowski pripravljen gospodarske koristi žrtvovati političnim težnjam, da se vzdrži in obnovi trodržavna zveza. Zato se v Rimu in Berlinu že pripravljajo na dobro kupčijo. Italijanski ministri so v parlamentu zagotavljali, da trozveza nima nobene vrednosti, ako Italija nima dobička od trgovinskih pogodb. V prvi vrsti Italijani zahtevajo nizko carino od svojih vin. Nasprotno pa skušajo Italijani zgraditi svoje meje avstrijskim pridelkom in izdelkom. To je italijanska politika od l. 1866.

Tako tudi v Berlinu brusijo meč, ki ga hočejo Avstriji nastaviti na prsi. Mir in vojsko nosijo Nemci v svojih togah. Avstrija mora znižati svojo uvozno carino ali pa pričeti carinsko vojsko. V prvi vrsti si hočejo v Berlinu zavarovati svoje meje proti uvozu avstrijskega žita in živine. To hočejo doseči z visoko carino in spretno veterinarno politiko. Treba je Nemcem le kugo izvohati v Avstriji in mejo zapro avstrijski živini, kar smo često doživeli v zadnjem desetletju.

Dr. pl. Koerber je letos ukrotil obstrukcijo v poslanski zbornici in s tem dovršil veliko delo. A še večje ga čaka, ko bode državnemu zboru predložil carinsko-politične dogovore z Mažari, Nemci in Italijani. Drž. zbor je brez ovir dovolil milijardo za železnice in vodne ceste. Vprašanje pa je, ali bode tudi dovolil milijarde za naše politične zaveznike.

Deželni zbor goriški.

XIV. seja dne 26. julija.

Ko se prebere zapisnik zadnje seje, naznani predsednik došle vloge in opravičuje dnevni red misleč, da je ustregel splošni

želji, ko je zastalemu dnevnemu redu zadnje seje dodal nekaj točk. Ves dnevni red današnje seje obsega 61 točk; znamenje, da se zasedanje bliža svojemu koncu.

1. odpoved glede pobiranja deželne davščine na opojne tekočine. Ta odpoved je naraven nasledek dotičnega državnega zakona, zato je bil tudi predlog poročevalca dr. Verzeznassija soglasno sprejet.

2. Načrt deželnega odbora za ustanovitev deželnega hipotečnega kreditnega zavoda. Načrt in poročilo je iz peresa deželnega glavarja dr. Pajerja. Dr. Tuma naredi poklon dež. glavarju za predloženo poročilo in predlog in dodaja, da dežela s tem zavodom skrbi samo za kmeta, a da je treba ta zavod tako uravnati, da bo poskrbljeno tudi za kredit in podporo trgovine in obrta. To je govoril skozi okno za svojo stranko, predloga pa ni stavil. Za njim govori dr. Venutti, ki tudi čestita dež. glavarju na predlogu, želi hitre izvršitve in da bi se banki dodalo še hranilnico. V enakem smislu govori tudi poročevalec dr. Verzeznassi, na kar je bil predlog sprejet, da se deželnemu odboru naroča vse potrebno ukreniti za ustanovitev deželne hipotečne banke po vzorcu one v Istri in Dalmaciji.

3. Isti poročevalec predloži računski sklep deželnega zakona za l. 1899, ki je sprejet brez ugovora.

4. K četrti točki: Račun dež. zaloga za l. 1901 se oglasi dr. Tuma in predlaga, naj se proračun odloži raz dnevni red, ker obsega naslove, ki še niso rešeni, kakor zakon o pokojnini učiteljev. Ugovarjajo dr. Marani, dr. Venutti in Verzeznassi. Predsednik pouči dr. Tuma, da bi bil moral svoj predlog staviti v splošni debati, kjer se ni nihče oglasil; vendar da predlog na glasovanje, ki pa ni bil sprejet. Pri nadrobni razpravi predlaga dr. Tuma, da naj se poviša nagrada hitropiscem, ker jima je on provzročil mnogo pisanja. Naročilo pa se je dež. odboru, naj ju on v svojem področju primerno odškoduje. Isti dr. Tuma je zopet pri poglavju troškov za poljedelstvo in obrtnijo zgubil precej besedi in propadel s svojimi predlogi. Govoril je zopet pri naslovu o vodnih podporah, ko pa ga je dr. Gregorčič poučil, da

je že boljše poskrbljeno, nego predlaga dr. T., je ta umaknil svoj predlog.

Zanimiva debata se je zopet unela pri pokritju primanjkljaja. Dr. Tuma je predlagal, naj se poviša naklada na zemljarino od 15% na 20%, na hišni razredni in najemninski davek od 17% na 27%, na pridobinski in dohodarski od 20% na 32%, naklada na užitnino pa naj se zniža od 80% na 40%. Vedno ista skrb za krčmarje, pa ne iz ljubeznivosti stanu, ampak ker so glava opora njegove napredne stranke. Zoperstavil se mu je poslanec Grča. Zemlja daje malo dohodkov, le slabo redi obdelovalca, zato je zoper povišanje zemljarine. Tudi je zoper povišanje hišnega davka, ker ta že zdaj lastnike tako žuli, da se vedno pritožujejo. Ker že moramo nekje iskati pokritja za troške, iščimo ga tam, kjer ga iščejo tudi druge dežele, ker je najbolj pravičen in zadeva vse sloje, pri užitnini. Ne predlaga sicer poviška, ampak da naj ostane zbor pri številki, ki jo je postavil deželni odbor; dr. Marani ugovarja izpeljavi posl. Grče; dr. Verzeznassi pa mu pritruje. Predlog Tumov je padel, oni dež. odbora je bil sprejet.

Bilanca izkazuje redne potrebščine 760.492 K, izredne 168.403, vкуп 928.895; rednega pokritja 276.895 K ter primanjkljaja 652.000 K. Doklade so proračunjene na 592.000 K in konečni primanjkljaj na 60.000 K, ki se pokrije s kakim kreditnim činom, to je, dež. odbor bo moral narediti deželnega dolga 60.000 kron.

5. Predlog, naj se nastavi deželna davščina na petijot in sodo vodo, je padel na predlog poročevalca, ker te predmete zadevajo že sprejete takse.

6. Poročevalec dr. Tuma govori o mostovih v Stopniku in na Tratah. Pojašnjuje, da nasprotovanje pri zadnji obravnavi je zakrivil napačni italijanski prevod poročila. Preden pa načrt zakona prebere, predlaga, da naj posl. Muha poda poročilo o cesti Volčja Draga-Lisjak. Oglasi se poslanec Grča. Trdi, da se o tej cesti še ni obravnavalo v legalnem odseku, da prav za prav še nobeden poslanec ni dobil nalogo o njej poročati, da poročilo o tej cesti sploh ni na

LISTEK.

Es — sudd.

Vsak veletok ima poseben značaj: Kongo je znamenit zaradi slapov, Volga zaradi peščenin, Nil pa vsled tega, ker sam sebi zapira tok. V svojem gorenjem teku Nil pogostokrat in na mnogih mestih nanesa skupaj toliko razne šare, odtrgane od bregov, da voda ne more dalje.

Kupi prsti, trave, grmovja, papirusa in več sto let starega drevja tvorijo mogočno zatvornico, ki zastavi pot Nilovim valovom. Silni vodni pritisek, ki teži na tej zatvornici, v kratkem tesno spoji različne tvarine, katere so se nagromadile v strugi veletoka. Nastane hrib, ki se razteza od brega do brega; novi hrib kmalu ozeleni; pokrije ga mlad papirusov gozd. In tak naraven nasip v Nilovi strugi zovejo Arabci es — sudd, Evropejci pa na kratko sudd.

Nil navadno suda ne predere kmalu, ampak ga obteče. Zgodi se, da tu in tam suda na dnu struge ni tako trden, kakor zgoraj. V takem slučaju del Nilove vode odteka pod sudom. Večina vodovja pa si poišče nižine ob bregu, ulije se skozi nje

po okolici, tvori močvirja in jezera ter se po dolgih ovinkih vrača v navadno strugo.

Trgovci, ki plovijo po Nilu, so v prejšnjih časih čakali, da je Nil sam prejedel sude, ki so zapirali strugo. Le v najmanjših sudih so plovci napravljali preseke, skozi katere se je udrla voda in sud izpodkopala ter odnesla.

Gorenji tek Nilov je bil že v starodavnih časih poln sudov. Ko so si Rimljani osvojili Egipt, so hoteli priti do Nilovih virov. Toda sudi so jim zastavili pot. Rimске ladje so se morale vrniti v Egipt.

Pozneje je cesar Neron odposlal celo ekspedicijo, da bi preiskala Etiopijo, kakor so takrat zvali dežele južno od Egipta. Ekspedicija je pa prišla samo do tje, kjer v Beli Nil priteka Bahr el Gazal. Od tod dalje so Beli Nil in vse njegove zahodnje dotoke zapirali sudi, in ekspedicija se je morala obrniti proti domu.

Prav od te točke dalje navzgor je bila zahodnja struga Belega Nila (Bahr el Džebel) zagrajena od leta 1870 do 1877. Sreča, da sta ondi dve vzporedni strugi. Ladje so torej vozile po vzhodnji strugi (Bahr es Seraf). Ob tej priliki se je zgodilo, da so razni sudi na Bahr el Džebelnu ladjam spodaj in

zgoraj zaprli pot. Ladje cele mesece niso mogte ne naprej, ne nazaj. Silni kupje rastlin so gnili v strugi; nastal je nepopisljiv smrad; zrak je bil popolnoma okužen. Mnogo potovalcev je vsled tega obolelo. Leta 1880 je bil Gessi na Bahr el Gazalu s 500 vojaki in mnogimi oproščenimi sužnjiki zaprt tri mesece. To je provzročilo smrt Gessiju in večini njegovih ljudi!

Za vlade mahdistov se je Nilova struga vedno bolj zanemarjala. Kupčija je spala. Po Nilu, zlasti po gorenjem Nilu se je malo vozilo. Nikogar ni bilo, ki bi bil sekal sude.

Ko so si Angleži osvojili Sudan, so takoj obrnili pozornost na to, da bi na Nilu odprli ladjam prosto pot. Odposlali so majorja Peake-a z močnim oddelkom proti jugu, da bi napravil preseke skozi vse sude, kar jih je v glavni strugi. Peake je imel s seboj več sto delavcev, ki so še le po dolgotrajnem naporu uredili strugo*). Tako so n. pr. skoro vsi članki v listu »Stern der Neger« Geyerjevo delo.

Op. pis.

kar so jih Angleži v Sudanu izvršili zadnja tri leta.

Nil začenja tvoriti sude, ko priteče do Šambeja (7° sev. širine). Tedaj ko je Peake svoje delo pričel, je od Šambeja daleč navzgor voda zastajala. Sedaj pa, ko so sudi odstranjeni, je Nil celo v Vadelaju, 500 milj od Šambeja navzgor, upadel za 5 čevljev! Ob sudih se je večkrat polovico Nilove vode izgubilo v močvirja, kjer jo je popila zemlja in posušila solčna gorkota. V Egiptu je pa vsled tega manjkalo vode. Temu se sedaj že precej prišli v okom.

Neumorno se trudijo Angleži, da bi čimprej odprli svetovnemu prometu pot skozi Sudan. Že so uveli redno pošto, ki gre po enkrat na mesec iz Hartuma v Ugando, deželo Nilovih virov, in nazaj. Z Angleškega v Ugando hodi zdaj pismo kakih 50 dni. Poprej, ko je moralo isto pismo skozi nemško vzhodnjo Afriko, je potrebovalo štiri mesece! Angleži upajo, da bo v treh letih napeta brzozavna žica skozi osrđe Afrike od Aleksandrije do Kapstadta. Cecil Rhodes ova železnica, speljana po tej poti, pa bi morala steči v sedmih letih. Tako računajo v Londonu. Ali bo šlo tako gladko, ali ne, kdo ve? . . . J. Godec.

dnevem redu med množino 61 točk, da toraj iz formalnih ozirov ni mogoče to vprašanje rešiti danes, da naj dr. Tuma prebere svoje poročilo in predlog, kakor ga ima v rokah in je na dnevnem redu; vprašanje o Lijaški cesti je samostojno in naj se obravnava samostojno. Dr. Marani je Grdi nekoliko ugovarjal, dr. Venutti pa pritrjeval. Konečno je zbor sklenil, da ostane pri dnevnem redu, kakor je, in je mostova v Stopniku in na Tratah sprejel med skladovne, dasi sta Venutti in Tuma poskusila to stvar zopet zavlediti.

7. Dr. Tuma je utemeljeval predlog glede železnice Sv. Lucija-Tolmin-Predel. Svoje pisane predloge je pri utemeljevanju deloma predrugačil. Oddali so se po predlogu dr. Maranija finančnemu in legalnemu odseku.

8. Predlog glede deželne davščine na pivo po 4 K na ht. je bil sprejet brez debate.

9. Posl. Berbuč utemeljuje predlog, da se naroča dež. odboru naprositi c. kr. vlado, da skliče komisijo, ki bo preiskavala in določila, kaj je storiti v povzdigo propale sviloreje v južnih deželah naše države.

10. Začne se čitanje napovedanih interpelacij. Dr. Venutti o uravnavi reke in hudoornika Birse. Grda interpelira deželnega glavarja o postopanju deželnega odbornika dr. Tume glede pobiranja užitnine v deželni upravi. Dež. glavar odgovori, da nima vpliva na delovanje deželnih odbornikov zunaj odbora.

Dalje prebere isti poslanec svojo interpelacijo na nj. ekselencio g. finančnega ministra glede prestrogega ravnanja pri pobiranju osebne dohodnine. Dr. Rojc pa poda interpelacijo glede nedostatkov novega splotja za davkarijo in sodnijo v Gorici.

Med branjem so poslanci začeli šumeti in se odpravljati na odhod. Še 50 točk stoji na dnevnem redu, ali ura je že odbila osem in predsednik dr. Pajer pove, da bo prihodnjo sejo naznanil pismeno.

Š tem je deželni zbor goriški preložen na jesen. Dela ima še mnogo in vmes prav važna in znamenita vprašanja, katera bodo poročevalci proučevali mej počitnicami.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. julija.

Prememba volivnega reda za koroški deželni zbor.

V soboto je deželni zbor koroški zaključil zasedanje. Kot zadnja točka v zasedanju se je obravnavalo vprašanje o premembi deželnozborskega volivnega reda. Načrt dež. odbora, o katerem je poročal posl. Kirschner, je določal najprej direktno in tajno volitev v kmečkih občinah, pomnožitev mandatov kmečkih občin za dva, preureditev prevelikih volivnih okrajev ter ustanovitev nove splošne volivske skupine s petimi mandati po načelih državnozborskega volivnega reda. Odsek in plenum zbornice sta pa ta načrt v marsičem premenila. Večina zbornice je sicer naglašala potrebo razširjenja volivne pravice, a ni se strinjala s toliko (!) pomnožitvijo mandatov v kmečkih občinah ter s tolikim (!) številom mandatov v novi kuriji. Povodoma razprave se je oglasil sicer tudi posl. Grafenauer ter izražal opravičene želje slovenskega prebivalstva, toda nemško-nacionalna večina se nanje ni hotela ozirati. Po daljši deloma zelo burni razpravi so se zjediniili mestni ter kmečki (seveda samo nemški) poslanci za sledeče določbe: 1. direktne in tajne volitve v kmečki in novi skupini; 2. pomnožitev mandatov kmečke skupine za enega; 3. ustanovi se nova splošna skupina, v kateri volijo vsi moški, ki dosedaj niso imeli volivne pravice za dež. zbor, ter se ji določijo le trije mandati. Od 28 prisotnih poslancev jih je glasovalo pri imenskem glasovanju 25 za tako premenjeni volivni red. — Nemško-nacionalna večina je torej poskrbela zopet samo zase, ker vsled znižanja prvotno določenih novih mandatov v kmečki in novi skupini je odvzela Slovencem možnost, da bi dobili v novem dež. zboru vsaj še enega zastopnika.

Moravsko pravno vprašanje.

Poslanec dr. Zacek je, kakor znano, načelnik češkega odbora ali kluba, ki vodi

dolgotrajno pravno akcijo mej Čehi in Nemci, a objednem tudi mej obema češkima strankama. Ta mož je minule dni na shodu v Boskovici pojasnil, v kakem stanju se sedaj nahaja ta pravna akcija, in pri tej priliki kajpada tudi povedal, kako stališče zavzema Stranskega skupina. Š temi pojasnili se je pa dr. Zacek grozno zameril dr. Stranskemu. Volivni odbor moravske mladočeške stranke je pod predsedstvom in bržkone tudi po inicijativi predsednikom na novo izvoljenega dr. Stranskega sklenil izjavo, v kateri se zavračajo Zacekova izvajanja kot neresnična in v taktičkem oziru nevarna. Zaceka torej treba pozvati, da skliče takoj sestanek vseh čeških deželnih poslancev, ki naj sklene, da se pravna pogajanja pretrgajo. Ako pa se temu predlogu ne ustreže, naj mladočeški poslanci izstopijo iz skupnega kluba, odlože mandate v pravem odseku in tako onemogočijo nadaljnja pravna pogajanja. Sploh meni mladočeški klub, da ta pogajanja služijo Nemcem samo v ta namen, da se ovira nadaljni narodni in politički razvoj češkega naroda na Moravskem. — Dvomimo, da bi dr. Stransky prodril s svojim načrtom, posebno predlog, naj se ločita oba kluba, bo težko našel zadostno podporo pri Mladočehih.

Ministerstvo za javna dela

dobimo po poročilu čeških provincijalnih listov v naši Avstriji. Pravijo, da je to mesto postalo nujno potrebno vsled novih melioracijskih del, ki jih je v zadnjem zasedanju sklenil parlament, in da pride na to mesto jeden čeških politikov. Ta vest potrebuje bržkone še potrditve od druge kompetentnejše strani.

Baron Banffy kandiduje.

K višjemu dvorniku baronu Banffyju je prišla te dni deputacija volivcev iz Stare Pešte, da ga zaprosi, naj prevzame pri bodočih volitvah zopet kandidturo. Banffy je baje izjavil, da je voljan sprejeti kandidturo, a le na podlagi nestranskarskega programa. V slučaju izvolitve bi odložil svoje dosedanje dostojanstvo. Kaj pa, ko bi se možu zopet vzbudila želja po ministerskem sedežu ter bi svoj vpliv kot parlamentarec porabil v to, da vrže svojega »prijatelja« Szella? Vse mogoče.

Nova stranka na Ogerskem?

Razni listi poročajo, da se je na Ogerskem združilo nekaj magnatov, ki so se baje posvetovali za ustanovitev nove stranke z antisemitskim programom. Ako je ta vest resnična, moral bi jo vsak pošten politik z veseljem pozdraviti z ozirom na to, da se z nastopom proti židovskemu vplivu na Ogerskem dela ne le za moralnost, marveč tudi za pravičnost v narodnostnih vprašanjih. Vsakemu je znano, kak vpliv imajo ondi židje, ne samo pri vladnih, marveč tudi sploh pri politično odločilnih krogih, vsled česar se na Ogerskem postopa na tako sramoten in grozen način proti nemažarskim narodnostim sploh, v prvi vrsti pa proti Slovanom. Zato je pozdravljati vsak protižidovski nastop, naj isti pride iz katerekoli strani. Menda se je tudi na Ogerskem jelo jasnit.

Novo nizozemsko ministerstvo

bo glasom poročil iz Haaga danes definitivno sestavljeno. Dosedaj še ne oficijelno potrjena ministerska lista je naslednja: Kuyper prevzame predsedstvo in notranje zadeve, Melvil van Linden, glavni tajnik razsodišča, zunanje zadeve, poslanec Loeff pravosodje, podarmiral Kruys mornarico, bivši minister Bergansius vojno, trgovino in javna dela prevzame dosedajni upravnik teh oddelkov Uarez Oijens, poslanec van Tecklenburg finance in bivši guverner v Surinamu van Vik naselbine. Vsekako je čudno, da v tej listi novih mož manjka ime katoliškega voditelja Schaepmana.

Dogodki v Južni Afriki.

Kdor bi verjel samo poročilom Kitchenja in njegovih generalov, moral bi skoro misliti, da je burška vojna mož sedaj že tako demoralizovana, da ne more več vspešno nastopati proti sovražniku. Toda temu ni tako. Tudi mala peščica burških vojevnikov vkljub bajni needinosti voditeljev krepko zavira sovražnika v njega akciji in mu povzroča nebroj neprilik. Tu podajemo nekaj opisa o najnovejšem položaju. V Oranju stojita v severnozahodnem trikotu Christiania, Bloemhof in Hoopstadt Baden-

horst in Villiers nasproti polkovniku Henryju. Pri Edenburgu pa stoji oddelek Burov, ki je dobil tekom kratke dobe že tretjega poveljnika. Najprej je bil poveljnik Piet Fourie odstavljen ter sta ga Delarey in Dewet degradirala. Potem je bil imenovan poveljnikom Kolbe, a tudi ta je bil odstavljen in izvoljen Ackerman. Piet Fourie je hotel kapitulirati. Dewet stoji z majhno četo južnozahodno od Reitza. — V Kaplandiji da Scheepers največ opravka Frenchu, ki stoji v Middelburgu. Oplenil je Murravsbourgeter stoji sedaj v gorovju Camdeboo zahodno od Aberdeena. »Daily News« poročajo, da sta Dewet in Stein prekorabila železnico pri Heilbron-Roadu na svojem potu proti zahodu in sta sedaj med Vaalom in Rheno-sterjem s svojim oddelkom. Dewet vsako noč razdeli svojo četo ter jo zbere zjutraj. Opaža se baje, da se pomikajo Buri proti jugu. V Kaplandiji so Buri napadli 22. in 23. t. m. mesto Aberdeen, a so se morali po hudem boju umakniti. Pri Cradocku, kot smo že omenili, je 21. t. m. zgrabil Krutzinger pokovnika Crabbeja, ki ima 300 mož. Konji Angležev so baje ušli, in Crabbe se je po ves dan trajajočem boju moral umakniti v Mortimer. Polkovnik Allenby poroča, da je te dni šlo več tisoč Burov skozi mesto Krügersdorp, in tudi Buri, ki so se udali, so povedali, da se namerava poskusiti še enkrat sreča na jugu. »Daily News« poročajo, da se vrše v Londonu mirovna pogajanja. »Daily Mail« pa meni, da je Krüger nepristopen za mirovne ponudbe ter da je po smrti žene še večji sovražnik Angležev. No pokazalo se bo kmalu, kdo ima v tem oziru prav.

Dopisi.

Z Ostrožnega brda na Notranjskem, meseca julija. Ni se nam vredno zdelo, odgovarjati na zlobna napadanja v »Rodoljubu«, ki so po zadnjih državnozborskih volitvah na dnevnem redu. Da bi pa ne mislili naši izobraženci, da se jih bojimo, da so nam s svojim zlobnim obrekovanjem usta zamašili, prosimo le malo prostora v vašem cenjenem listu za kratek odgovor na njihovo izzivanje.

Računi našega podžupana so čisti, pravi dopisnik. Čas bi bil, da bi bili, ker trikrat jih je popravljaj s svojim tajnikom. Celo njegovi pristaši in prijatelji so se morali pritoževati na deželni odbor zaradi njegovih računov.

Dopisnik se nadalje pritožuje, da nimamo maš na Ostrožnem brdu. Hinavec! Kdo je temu kriv? Naši naprednjaki, ki ljudi hujskajo in k nepokorščini zapeljujejo. Očitno je bilo po farnem naročilu oznanjeno: Če bo v svetem letu običajni hrupni ples, ne bo do konca svetega leta svetih maš! Vkljub temu ste napravili ples in nasledke imate. Kdo je zakrivil? Sicer vam pa ni za svete maše, saj vas tako ni v cerkev, s pohujšljivim obnašanjem zunaj cerkve še druge motite. Sedaj je vsaj mir.

Duhovnika imamo, večernice pa nam opravljajo babe, pravi. Res, kako učeno, duhovito! Večernic pri nas na podružnici sploh ni. Majnika meseca smo z dovoljenjem zvečer obhajali šmarnično pobožnost, ker bi bilo predač hoditi na Suhorijo. Oče Nadoh je res plačal 30 kron kazni zaradi par razžaljevih besedij, ki jih je očitno govoril znane mu poštenjaku. Je pač tako, da se včasih tudi resnica ne sme govoriti. Vsled te kazni pa Nadoh ni nič zgubil na časti, nasprotno, še večji je njegov ugled pri vseh, ki poznajo naše razmere. Ponujal mu je nasprotnik milostno spravo, če prekliče svoje besede. Nadoh tega pri svoji časti in vesti ni mogel storiti, ker bi sicer govoril neresnico. Opravičil je popolnoma izgovorjene besede, bil pa je obsojen, ker jih je govoril v pričo zbrane občine.

Dopisnik k sklepu prosi Boga, naj ga varuje našega špeha. Še prehitro mu ga bo zmanjkalo! Mi pa prosimo, naj nas Bog varuje dolgorukih nasprotnikov, ki svoje roke stegujejo po tujih klobasah.

Iz višav, 27. julija. (Dva oklica.) 1. Naša liberalna mlekarne je zagazila v silne dolgove in je sklenila iskati pomoči pri klerikalcih. Lahko bi dobila posojilo pri liberalcih, pa ji je ljubše, da bi njeno vodstvo za nekaj časa prevzeli klerikalci. Zato naša liberalna mlekarne ponuja klerikalcem vodstvo

mlekarne za toliko časa, da jo spravijo v pravi tir. Če bi pa mlekarne utegnile do deželnozborskih volitev izginiti s površja, bi dajali odgovor lahkomisljeni klerikalci. Sedaj je na liberalni mlekarne dolga nekaj čez 12.000 gld., pa je naročila v zadnjem času parni stroj, ki ga ne more spraviti pod streho. Če bodo klerikalci te dolgove poplačali z denarjem klerikalne posojilnice in parni stroj spravili pod streho, bo mlekarne tudi klerikalcem prodajala mleko, in liberalci jo bomo zopet prevzeli.

Liberalci, ki iščejo klerikalne pomoči.

2. Jaz, podpisani nadučitelj, sem predlagal krajnim šolskim nadzornikom nekega moža pod tem pogojem, da bo delal tako, kakor bomo hoteli mi liberalci. Ker je pa imenovani nadzornik pri zadnjih volitvah dal pooblastilo klerikalni stranki in je našo pogodbo s tem prelomil, zato ga pozivljem, da odloži svojo službo, in s tem oklicem opozarjam vse naše liberalce, da se oglase za to službo. Prednost imajo seveda oni, ki obljubijo, da bodo plesali, kakor bomo mi piskali.

Liberalni nadučitelj, ki se ne premakne od svojih načel.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. julija.

Znižanje davkov. C. kr. fin. ravnateljstvo nam naznanja: Po ukazu c. kr. finančnega ministerstva z dne 11. jul. 1901, št. 37.882, se je v smislu članov IV. do X. postave z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 o neposrednih osebnih davkih določil za leto 1901 popustek na zemljiškem davku na 15 odstotkov, in na hišnorazrednem in hišnonajemninskem davku na 12½ odstotka, ter se je pridobninska glavna svota določila za to leto, kakor v letu 1900, s 34.923.952 kron. Pridobnina za podjetbe, zavezane javnemu dajanju računov, ki so označene v § 100, odstavka 1 in 5 navedene postave, se predpisuje in pobira namesto z 10½ (10½) odstotka za leto 1901 le z 10 05 odstotkov.

Kmetijsko društvo v Sodražici je v odborovi seji dne 28. t. m. č. g. Jca. Lavriču povodom njegovega odhoda izreklo zahvalo in priznanje za njegovo delovanje v prid društva.

Umrla je v Št. Juriju nad Celovcem mati č. g. Jožefa Rozmana, tajnika družbe sv. Mohorja, posestnica Ana Rozman, v 60. letu svoje starosti. Naše iskreno sožalje!

Odvetniško pisarno otvori dne 1. avgusta v Pulju odvetnik gospod dr. Ivan Zuccon.

Smrtna kosa. Umrl je v Šmartnu v Savinjski dolini šestdesetletnik I. Lever. — Kap je v mestnem parku v Mariboru zadela umirovljenega železniškega strojevodjo Franca Hrebika. V par trenutkih je bil mrtev.

Prvi abiturijentje v Kranju so imeli preteklo soboto odhodno veselico na vrtu g. Petra Mayerja.

Petindvajsetletnica pevovodje. Letos praznuje pevovodja »Slovenskega pevskega društva«, gospod Srečko Bartelj, 25letnico, odkar deluje kot učitelj na polju narodnega petja.

Iz graškega obč. sveta je izatopil podžupan dr. pl. Hochenburger, ker je občinski svet sprejel predlog, naj mesto najame 14 mil. kron posojila, in se ni hotel ozirati na njegove predloge.

Štirirazredno šolo v Vipavi je zadnje leto obiskavalo 283 otrok, in sicer 140 dečkov ter 143 deklic; ponavljalno solo 54 učencev. Za višji razred jih je sposobnih 190. Na šoli je poučevalo pet šol. močij.

Stavka v Št. Janžu je končana.

Dela pri žel. predoru na Jesenih in tovarno na Savi si je ogledal 26. t. m. železniški minister Wittek v družbi s fcm. baronom Beckom.

V glavo obstrelil je nekdo Marijo Dovič, ženo delavca na papirnici, v Preski. Žena je branila svojega moža, a pri tem je strel njo zadel.

Češki kolesarji na Slovenskem. Češki kolesarji dosepejo dne 10. avgusta na Trbiž, od koder polezejo na sv. Višarje. Naslednje dni polete v Bled, Bohinj in na Je-

zersko do češke kočice na Ravneh, a v Ljubljano se pripeljejo dne 16. avgusta popoldne. Ta dan bo njim na čast sestanek v Narodnem domu, drugi dan zvečer, ko se povrnejo iz Postojne, pa koncert. V nedeljo jih pogosti ljubljansko mesto v Mestnem domu.

Planinske vesti. Mostič čez Savo pri Radovljici začne radovljiška podružnica „Sl. plan. društva“ graditi prihodnji mesec. — V Planici pri Ratečah zgradi radovljiška podružnica „Slov. plan. društva“ še letošnjo jesen prostorno kočico, kakor je kočica na Kredarici. — Češka podružnica „Slov. plan. društva“ namerava v Pragi založiti „Alpski muzej“. Pošiljatve sprejema g. dr. Vlad. Ružička, Praha, Kralj Vinohradi, Korunni trida št. 9. — Silen plaz, kakršnega ne pomnijo najstarejši Ratečani, je pridrivil letošnjo pomlad v Planico. Sto let staro smreko, diko Planice, pod katero so izletniki ob predlanski otvoritvi kočice vedrili in kuhali, je razčesnil plaz meter nad zemljo in jo porinil skoraj dva metra naprej. Mlajše smreke je polomil kakor zobtrebce, kjer jih je dosegel, ter jih odnesel po 20 m od debla. Tudi več divjih koz je zgrabil in jih dalje drevil. Ena se je zataknila za rogo na vejo nepodrt smreke. Večji del njenega okostja visi še sedaj tam gori, meso so ji pa oglodale gorske ptice. Tudi našo kočico je prevrnil plaz, ne da bi jo bil podrl; to priča o solidnosti dela. Dvignilo jo je deset mož z velikim trudom zopet pokoncu.

Ljubljanske novice. Iz Vodmata se nam piše: Slavni mestni magistrat opozarjamo, da je nekje na Stari poti prav prijetno dišeča luža. Zaradi te luže je bila že tožba. Ker se magistrat dalje ni brigal, umislil si je dotični gospodar globoko jamo, kamor naj bi se izpeljala ona zamenita luža. Toda prišlo je zopet drugo povelje in gospodar imel je nove sitnosti. Naj torej pride g. mestni fizik to stvar ogledat, da se na pravi red. — Poročil se je včeraj tukajšnji čevljarški mojster g. Fr. Kukman z gospo Franjo Carli. — Nepoštena dekla. Dekla Alojzija Boč, ki je služila pri c. kr. računskem svetniku Jožefu Modicu na Bleiweisovi cesti, ukradla je svojemu gospodarju zlato uro z veržico in 6 kron denarja ter je pobegnila. Po noči jo je policija zasledila in zaprla. Dobili so pri dekli še uro in verigo, denar pa je že izdala. — Pritatvini zasačen. Bivši advokatski pisar V. Zorinc je bil včeraj od policijskega stražnika zasačen v trenutku, ko je prodajalki v tobačni trafiki na Kongresnem trgu ukradl petak. Dobili so pri njem tudi več kolkov, v katerih posest je prišel na nepošten način. — Radi razžaljenja cesarja je policija aretovala delavca J. St. iz Voljavlj. — Pretep. Včeraj so se zbili nekateri gostje v gostilni pri Hrvtu na Dolenjski cesti. Ključar Slamnik je nevarno ranjen na roki. — Smrtno nevarno pretepli so v Gamelnih Lehnerjevega hlapca Valentina Cerneta. — Z nožem v vrat zabodel je v tepežu nek zidar svojega tovariša Andreja Hvastja. — Nogo zlomil si je 11letni Ivan Klopčič, sin železniškega delavca na Zaloški cesti št. 12. Deček je plezal po kozolcu in je padel z višočine. — Dr. Valenta starejši, bivajoč sedaj na počitnicah na Turjaku, si je zlomil nogo.

Ogenj. Dne 26. t. m. je ob 1/9. uri zvečer udarila strela v 6-7 km. od Novevasi oddaljeno vasico Topol. Vas Topol šteje 20 števil in hiše so vse s slamo krite. Sedež gasilnega društva za cel bloški okraj je v Novivasi in šteje blizu 35 članov z dvema brizgalnicama, enim vozom za lestve in 210 metrov cevij. Strela, ki je najprej udarila v gospoda Pintarja skedenj, natlačen sena, je užgala na treh krajih. Takoj je pričelo goriti tako, da je gospodar, ki je bil ravno v mrvi, komaj rešil svoje življenje; za vse drugo je bila rešitev nemogoča. Vaščani so hiteli, da zabrani vsak svoje pred požarom. Vaš poročevalec je prvi zapazil ogenj ter tekel klicat pomoči. Hitro so bili zbrani gasilci in vpreženi konji pred brizgalne in hajdi v dir na pomoč pogorelcem. Čeravno je po malem cel dan poprej dežilo, se je ogenj z bliskovo hitrostjo razširil in hipoma je švilgal rudeči zubelj še iz poleg stoječega skedenja in kozolca, ki sta bila s senom preobložena. Akoravno smo se približali Topolu

kar najhitreje, vendar so mogli gasilci, na čelu jim gospod Franc Modic z Lahovega, braniti le v bližini stoječa poslopja pred hitro se razširjajočim ognjem, vse seno s skedenji je pogorelo. Le tej neutrudljivi delavnosti se imajo zahvaliti Topolčanje, da ni cela vas pogorela. Žalostni glas zvona je privabil ogromno ljudstva na lice nesreče. Pogorelo je: en skedenj in en kozolec P. Pintarju po domače Jeraj, en skedenj Jan. Milavcu (Škrabcu) in ena zidanica Kat. Hiti. Pač so bila poslopja vsa skupaj zavarovana brez sena za 1000 kron pri dunajski zavarovalnici, a škode je do 8400 kron; samo Pintar trpi 2000 kron škode.

Ponesrečil se je v Jolietu v Ameriki Jožef Slatič, doma od sv. Križa pri Kostanjevici na Dolenjskem. Na mostiču preko kanala ga je prijel stroj Santa Fe železnice in ga vrgel ob tla. Smrtnonevarno ranjenega so prepeljali v bolnico, kjer je umrl.

Utonil je 7letni posestnikov sin J. Krašovca v Zagoricih pri Mirni v luži.

Toča pobila je okoli Št. Ilja na Štajarskem. Ves up poljedelcev je uničen.

Pozebli orehi. V bohinjski dolini so letos vsi orehi od najmlajšega do najstarejšega do čela pozebli. Niti eno orehovo drevo ni letos poglalo, priča letošnje kratke, a proti koncu nenavadno mrzle zime.

Shod avstrijskega katoliškega duhovništva se bode vršil v četrtek 29. avgusta t. l. na Dunaju 1. Schüllerstrasse, Hotel „Zur goldenen Ente“. Dnevni red se glasi: 1. Kaj je storiti pred vsem idejno za cerkev? Los von Rom. Morala sv. Liguorija. 2. Pravno varstvo in kongrua. Zborovanje se vrši po § 2. zborovalnega zakona, zato naj oni gospodje, ki se želijo udeležiti tega važnega shoda, pošljejo svoj poln naslov na „Clerustagscomite in Kierlin bei Wien“.

Srbski jezik na rimskem vseučilišču. V Rimu se govori, da minister Nasi vsprejme Baccellijev predlog za ustanovitev srbske stolice na rimskem vseučilišču. Kakor se vidi, se Italijani s časom vendar le privadijo zvokom tega „trdega“ slovanskega jezika.

Češki prostozidarji nastopajo javno. 7. julija so odkrili v Gradišču pri Kr. Dvoru spomenik grofu Fr. Sporcku, ustanovniku samostana usmiljenih bratov v Kuksu (l. 1707). Med zastopniki društev je nastopil tudi zastopnik prostozidarjev s Češkega, ki je v navzočnosti c. kr. okr. glavarja položil na spomenik venec z napisom: „Od bratov prostozidarjev na Češkem, ki delujejo v njegovem duhu“.

Sumljive vaje laške mornarice. Laška eskadra je pričela vojne vaje v Adrijanskem morju. Odkar obstoji zveza mej Avstrijo in Italijo, je to prvi pot, da se vaje laškega vojnega brodograja vrše v Adrijanskem morju. Dne 3. in 4. avgusta bode laška mornarica poskušala moč beneške luke. Napadla bode Benetke in sicer se bode napad izvršil na ta način, da bode del vojnega brodograja priplul od ene strani, kjer leži — Pulj, jeden del brodograja pa bode branil Benetke.

Proti Tolstoju je, kakor se poroča iz Petrograda, metropolit Anton ponovil izobčenje.

Stavka brivskih pomočnikov. V Belgradu stavkajo vsi brivski pomočniki. Vse brivnice so zaprte.

Vojno svetinjo odklonili Iz Londona prihaja vest, da je 21 angleških vojakov odklonilo od kralja vsprejeti vojno svetinjo, ker niso še dobili zaostale plače. Mej vojaštvom vlada velika razburjenost, ker so dobili vojaki samo del svoje plače.

Zadnje besede. Pred kratkim je obiskal P. Abel nekega profesorja na kliniki v Bonnu. Profesor je bil ravno v operacijski dvorani, kjer je moral operirati bolnika, ki je imel raka na jeziku. Profesor vpraša bolnika, ima li še kakšno željo, da jo pove, ker to bo njegova zadnja beseda; po operaciji ostane mutast. Na ta opomin se bolnik vzdigne in glasno zakliče: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« Vsi navzoči, tudi sivi profesorji zdravilstva, niso mogli zatreti solza.

Iz življenja defraudanta. Vodja kaselske družbe, Schmidt, je prišel vlani v Vel. Tabacz s svojo zasebno godbo, najel za se in za njo stanovanje v prvem hotelu. Napitnine ni dal manj nego 20 mark. Njegov vsakdanji izdatek je znašal 1000 m. Crez nekaj dni se je odpeljal v Inselberg, kjer je živel enako potratno. Različni vodje bančnih zavodov se razveseljujejo in drugi morajo njih »ceho« plačati. Tako je zgubilo 13 podjetij na Nemškem 119 mil. mark. Nemški »krah« še niso pri kraju. Te dni sta padli tvrdki Burkhardt v Monakovem in Ludovik Schott v Glacu.

Socijalna demokracija in židovstvo. Voditelj avstrijske socijalne demokracije žid dr. Adler se ima zahvaliti krščanskim socijalistom, da je nedavno izvoljen v nižje avstrijski deželni zbor. Komaj pa se je vdeležil seje, je prav nizkotno in podlo napadal krščansko socijalno večino in nje voditelja, vrlega župana dr. Luegerja, akoravno se je vsled njegovega prizadevanja razširila volivna pravica, kateri ima žid dr. Adler zahvaliti svojo izvolitev. 30 let je vladala v dunajskem občinskem odboru in deželnem zboru židovsko-liberalno kapitalistična stranka, a volivne pravice ni bila razširila in tudi nobenega socijalnega demokrata ni volila. To in več drugih okoliščin jasno kaže, da koga se bori socijalna demokracija. Ali ni značilno, da ne zanikajo voditelji socijalnih demokratov, da so udje prostozidarske lože, koji poglavitni namen je uničenje katoličanstva in utrditev ter množitev židovske nadvlade na vseh poljih, razven težkega, telesnega dela? Nedavno se je poročalo iz Rima, da so v Italiji vsi voditelji socijalistov udje framsonskih lož. Tam sede voditelji proletarijata z zastopniki liberalnih mogotcev pri eni mizi, pred delavci pa se kažejo kot največji »sovražniki« velikega kapitala. — Da so res židje večinoma voditelji socijalne demokracije, nam spričujejo sledeči resnični podatki. Na zadnjem shodu, ki so ga sklicali poljski socijalisti v Lvovu, je bilo med 14 delegatov nič manj nego 8 židov in med govorniki 4 židje. Enako je tudi na Nemškem: Prvega majnika, ko so obhajali socijalisti svoj »praznik«, so imeli glavno besedo židje: dr. Stadthagen, Bernstein, dr. Arons, dr. Weyl, Waldeck, Manasse, dr. Friedeberg, gospa dr. Luxemburg, dr. Zuse, dr. Fränkel, Wollheim, Davidsohn in Singer. Na kongresu ogrskih socijalistov nahajamo med govorniki imena sledečih židov: Kohn, Israel, Rosenthal, Rosenbaum, Grossman in Rosenbluth. Prvi voditelj ogrskih socijalnih demokratov je žid dr. Goldner, avstrijski žid dr. Adler, nemški žid dr. Pinkas Singer. Iz teh podatkov pač lahko vsakdo izprevidi, v čigavih rokah je socijalna demokracija, za kakšnimi cilji teži in kam bode pripeljala one nezavedne ljudi, ki slepo drvé za njo in preganjajo svoje krščansko socijalne tovariše. — Vsak razseden človek se mora otresti židovskega jarma.

Organizacija obrtnikov na Tirolskem je jako trdna in ima zaznamovati znatnih pridobitev. Organizirani so tirolski obrtniki v zavezi, h kateri pripada 61 obrt. združenj s 3000 člani. Res, veliko uspehov si je pridobila zaveza. Naštetimo v spodbudo naših obrtnikov glavne vspehe zaveze. 1. Posrečilo se je zavezi pridobiti prepoved krošnjarstva v Inomestu. 2. Posredovanjem zaveze je dež. zbor tirolski naročil občinam, prepovedati ali vsaj v svojem okrožju omejiti krošnjarstvo. 3. Zavezi se je posrečilo dobiti podporo iz dež. zaklada za ustanovo mojsterskih bolniških blagajn, surovinskih skladišč in združnih prodajaln. Zaveza je preskrbela obrtnikom dva podučna tečaja. Sedaj deluje zlasti na ustanovitvi in združenju mojsterskih bolniških blagajn. 4. Proti profesionalnim dolžnikom in slabim plačnikom ima zaveza pravno varstvo v Inomestu in v Bolzanu, kamor se obrtniki proti takim »prijateljem« obračajo. Jako važno je tudi posredovanje dela. Posredovala je zaveza obrtnikov 19046 osebam. 12662 oseb iskalo je dela in v 5309 slučajih se je delo preskrbelo. Letni prispevek za vse te ugodnosti znaša za vsacega mojstra le 30 vin. na leto! Da, da v slogi je moč. Častitati je tirolskim obrtnikom na njih uspehih.

Najzdravejša dežela v Evropi je Švedska, kjer je umrljivost sedaj 16:5 od tisoč, na Angleškem znaša umrljivost 18:8 na tisoč, 22:2 na Francoskem in v Avstriji 29.

Bospor preplaval sta začetkom tega tedna žena nadporočnika Senberta pri nemškem poslanstvu v Carigradu in gdč. Boodo. Preplaval sta dolžino 2250 metrov.

Bernhardinski psi in telefon. Zavišče na Bernhardinskem prelazu je sedaj tako uredilo varnostne zadeve, da je postavilo na raznih krajih varnostne kočice, ki so z glavnim zaviščem zvezane s telefonom. Kadar tujec telefonično pokliče pomoč, pada se jeden mož s psom na dotični kraj. Pes ima okoli vratu košaro z okreplili ter iz daljave 20 minut zavoha pomoči potrebnega človeka, na kar leti pes z okreplili naprej.

Obe nogi je odkosil svojemu edinemu sinčku kmetovalec Eck v Pennsilvaniji s kosivnim strojem. Deček je prišel za njim na travnik in je kobacal po visoki travi, oče ga ni opazil. Noži so mu odrezali obe nogi pod členki. Čez dve uri je vsled izkrvavljenja krvi umrl.

Kako človek postane milijonar? List „Pearsons Magazine“ je vprašal razne ameriške milijonarje, kako so prišli do ogromnega svojega premoženja. Milijonar Huntington, ki je pričel svoje delovanje kot neznan provincijalni trgovec in si pridobil 200 milijonov, je dejal, da se med opravljanjem ne sme preveč klepetati in da se mora naređiti sklep, na dan delati gotovo število ur, o svojih načrtih pa naj se nikar preveč ne

pravi drugim. Finančni kralj Russel Sage, ki je bil nekdanji raznašalec pri nekem branjevcu, a ima sedaj 330 milijonov, je dejal: »Mlad mož naj nikdar ne obupa ter naj bo pošten, priden in varčen, potem bo že kaj iz njega«. Ranki Millo, ki ima 110 milijonov, svetuje mladim ljudem, naj spe osem ur, na dan naj naporno delajo 12 ur, svoje zdravje naj varujejo in naj iščejo samo zdravega razvedrila. Carnegie je dejal, da se z malim dobičkom daleč pride.

Draga noga. Nedavno se je dogodila velika železniška nesreča pri Castel Giubiler v Italiji. Mnogo potnikov je bilo ranjenih, med njimi tudi belgijski general Buffin, kateremu so zdravniki morali odrezati poškodovano desno nogo. Lasko železniško društvo je generalu Buffinu moralo izplačati za izgubo desne noge 400.000 lir.

Oporoka neprijatelja žensk. V New Yorku je umrl večkratni milijonar S. Royers Jason, ki je bil silen neprijatelj žensk. V njegovi bližini se ni smela pokazati nobena ženska. Umrl milijonar je zapustil 30 milijonov zavodom, katerih dobrotvornost se omejuje samo na moški spol, svojim sorodnikom pa ni zapustil prav nič, češ, da bi od zapuščine potem imele tudi žene sorodnikov.

Železniški stražniki na kavkaških železnicah so posebno vestni ljudje. Da po noči ne zaspe vlaka, vlečejo se na železniško progo, da jih zbudi tresenje zemlje, ko se bliža vlak. Časih se pa stražniki tudi ne zbude v pravem času in vlak oddrda preko njih trupel. Takih nesreč radi trdega spanja železniških paznikov se je zadojil čas posebnemu mnogozgodi in železniška uprava je te dni izdala ukaz, da pazniki na železniški progi ne smejo spati.

Spori med socijalisti se vedno bolj množijo. Nedavno smo poročali o sporu nemških socijalistov, sedaj pa javljajo vesti, da so se tudi italijanski poslanci že začeli cepiti. Sinoči se je sestala v Milanu jedna frakcija socijalistične stranke, ki je nezadovoljna s strankinim vodstvom. Govori se o razdelitvi tamošnje socijalistične stranke.

Vodna moč na zemlji. Po približnem računu znaša vodna moč na vsej zemlji 100.000.000.000 konjskih močij. Ko bi se vsa ta moč izrabila, bi se ne potrebovalo nobenega centa premoga več.

Zdrav kraj je vas Fulnek na Moravskem. Vas šteje 300 prebivalcev, a že tri leta ni ondi nihče umrl.

Kongres proti tuberkulozi se vrši te dni v Londonu. Na kongres bo prišel tudi prof. Koch, da razloži svoja najnovejša odkritja o tuberkulozi.

Grof Lev Tolstoj. Vest, da se grof Tolstoj zopet nahaja izven vsake nevarnosti, ne odgovarja resnici. Zdravniki trde, da je malarija, na kateri boleha grof Tolstoj, nevarna pri starih ljudeh. Hrana Tolstojeva sestoji iz jaje in kave. Zdravnikom napravlja Tolstoj velike težkoče, ker Tolstoj prezira vsako mesnato hrano in nikakor neče vsprejemati zdravil.

Izrodek. V Aragoni je porodila neka ženska nestvor s štirimi nogami in repom. Ta izrodek je živel samo nekoliko trenutkov.

Konec cirkusa Renza. Dne 6. julija je v Hamburgu umrl Franc Renz, zadnji ravnatelj svetovnoznane cirkusa Renza. Zapravlil je skoro vse svoje premoženje. Njegov unuk Ernest Renz z malim cirkusom potuje po provincijalnih mestih na Holandskem.

Pravljica — resnica. Nekoč sreča hudobni duh smrt. »Kam pa botra?« vpraša radovedno. »Zakaj tako žalostna?« — »Za delom,« odgovori smrt mirno. — »Kako pa gre delo?« — »Slabo!« — »Čudim se, jaz imam polno dela,« baha se hudoba. »Najbrže z ljudmi ne znaš. Zanjke jim moraš nastavljati, kakor jaz.« — »Tudi jih nastavljam, a vse eno ne gre,« toži smrt. — »Goto to so tvoje zanjke raztrgane,« zakrohoče se skušnjavec. »Pa svetujem ti: združi se, ti mi boš pomagala in oba bova imela veliko dela.« Smrt pritrdi, hudoba se k nji skloni in ji na uho šepeta. Smrti je svet ugajal, vedno je kimala z glavo. — Kakšne zanjke sta ta dva ljudstvu nastavila? Tri: kadenje, pijačo in ples. — Čez čas hudobec sreča smrt zopet. »Kako gre, botra?« — »Izvrstno, hvala za dober svet, ljudstvo kar dere k meni, tako da mi časa primanjkuje.« — »Tudi jaz imam veliko dela,« smeje se hudoba. »Ljudstvo hiti v najine zanjke, kot bi bilo slepo.« — V Avstriji pripade na jedno šolo šest žganjarjev, nasledki te strupene pijače se povsod opažajo. Vrše se protialkoholistični kongresi in žganje se pije — naprej.

Darovi.

K »Podpornemu društvu organistov« sedežem v Celju« pristopili so ti-le ustanovni in podporni udje: Ustanovni: Društveni pokrovitelj, presv. g. dr. Mihael Napotnik, knezoškof lavantinski, doktor bogoslovja itd. v Mariboru 50 K, vlč. g. Mihael Arko, dekan

V Idriji 50 K, vlč. g. Mihael Sajč, župnik v Stangi 25 K. — Podporni: Vič. gospod, Janez Gnejzda, profesor v Ljubljani 20 K, vlč. g. Janez Rozman, kanonik v Ljubljani 10 K, vlč. g. Matevž Jereb, župnik v St. Janžu 4 K, vlč. g. M. Poč, župnik v Komendi 4 K, vlč. g. Gothard Rott, župnik v Stari cerkvi 4 K, vlč. g. Anton Randigaj, vikar v Celju 5 K, vlč. g. Alojzij Kokelj, kapelan pri sv. Juriju ob Taboru 3 K, vlč. g. Ivan Zupan, kurat v St. Petru na Krasu 5 kron.

Vsem gori imenovanim č. gg. se za njihovo podporo najtopleje zahvalujemo ter želimo: „Bog plačaj!“ Naj bi ti zgledi pridobili društvu še mnogo prijateljev, ki bi bili pripravljeni žrtvovati primeren znesek v društvene namene.

Imen rednih udov (organistov), ki so zlasti zadnji čas jeli številneje pristopati, ne moremo priobčiti, ker bi poročilo preveč naraslo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 29. junija. Včeraj je bila v gradu Konopišt krščena novorojena hčerka nadvojvode Frana Ferdinanda. Princezinja je dobila imena: Zofija, Marija, Terezija, Frančiška. Cerkveni obred je izvršil grajski duhovnik.

Dunaj, 29. julija. O binkošti so bili telovadci židovskega pokolenja izključeni iz avstrijske nemške telovadne zveze. Židovski telovadci so apelirali na telovadce v Nemčiji, a zveza telovadcev v Nemčiji je izključenje židov odobrila.

Praga, 29. julija. Volitve v češki dež. zbor se bodo vršile v prvi polovici meseca novembra. Češki agrarci postavijo v vseh kmečkih občinah svoje kandidate.

Budimpešta, 29. julija. Ministerski predsednik Szell se poda v kratkem na Dunaj, kjer se bode z ministerskim predsednikom dr. Körberjem posvetoval o situaciji, ki je nastala vsled novega carinskega tarifa. Posvetovanja, ki so se na Dunaju pričela o carinskem tarifu, se bodo nadaljevala, ko bodo delegati dobili nove instrukcije.

Budimpešta, 29. julija. Nad vasjo Fekete-Khota se je utrgal oblak. Ves kraj je pod vodo. Mnogo hiš je porušeni, setev uničena.

Saratov, 29. julija. Mestno gledališče je pogorelo.

Rim, 29. julija. Pričakuje se vsak trenotek Crispijeva smrt. Bolnik se več ne gane, njegove oči so zapte, žila ponehava biti.

Madrid, 29. julija. Včeraj se je vršil tu shod proti kongregacijam. Udeležniki so hoteli demonstrirati po ulicah, a vlada je demonstrante razgnala. Čuli so se kliči proti vladi. Tudi v Barceloni so bile demonstracije.

London, 29. julija. Tu so prijeli štiri anarhiste, ki so došli iz Amerike.

Haag, 29. julija. Nizozemska vlada izjavlja, da ni še storila nikakega posredovalnega koraka v dosegu miru v Južni Afriki. Prihod Krügerjev ni s tem v nobeni zvezi.

Sanga, 29. julija. Iz pokrajine Čili se poroča, da se je ondi organizirala zveza bivših bokserjev in odpuščenih vojakov, ki šteje 25.000 mož. Ti vstaši so oropali vse cesarske voze, ki so bili z blagom odposlani iz Pekina.

Umrli so:

26. julija. Terezija Steinmann, usmiljenka, 51 let, Zaloška cesta 11, jetika.

V bolnišnici:
25. julija. Matija Gogola, grajski uradnik, 45 let, naduha.

Zitne cene

dné 27. julija 1901.
(Termin.)

Na dunajski borski:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-30	do 8-31
„ „ pomlad 1902	7-16	„ 7-16
Rž za jesen	5-58	5-58
Koruzna za julij-avgust	5-69	5-70
„ „ september-oktober	5-42	5-43
„ „ maj-junij 1902	6-64	6-66

Na budimpeštanski borski:

Pšenica za oktober	8-09	8-10
Rž za oktober	6-75	6-76
Oves za oktober	6-31	6-32
Koruzna za julij	5-27	5-28
„ „ avgusta	5-11	5-12
„ „ maj 1902	5-11	5-12

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8-20	do 8-60
Rž južne žel.	7-20	7-40
Ječmen	—	—
„ ob Tisi	—	—
Koruzna ogerska	5-70	5-80
Činkvant	6-75	7-10
Oves srednji	7-40	7-60
Fizol	7-75	10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podoba
27. 9. zveč.	734-0	18-9	sr. svzh.	jasno	
28. 7. zjut.	735-3	15-8	sl. jvzh.	jasno	0-0
28. 2. popol.	735-0	27-6	sr. jzah.	„	
28. 9. zveč.	735-5	20-1	sl. jzah.	jasno	
29. 7. zjut.	737-2	16-5	sl. jug.	del. oblak.	0-0
29. 2. popol.	737-1	28-7	„	del. jasno	
Srednja temperatura sobote 19-6°, normale: 19-9°.					
Srednja temperatura nedelje 21-2°, normale: 19-9°.					

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo
od dné 21. julija do dné 27. julija.

	K/h		K/h
Goveje meso I. v. kg	1-28	Pšenična moka 100 kg	27-60
„ II. „	1-—	Koruzna „	16-60
„ III. „	—96	Ajdova „	27-60
Telečje meso „	1-30	Fizol, liter „	—24
Prasičje „ sveže „	1-50	Grah „	—50
„ „ prek. „	1-70	Leča „	—20
Kostrunovo meso „	—80	Kaša „	—20
Maslo „	2-40	Ričet „	—
Surovo maslo „	2-—	Pšenica „ 100 kg	16-60
Mast prasičja „	1-50	Rž „	14-40
Slanina sveža „	1-30	Ječmen „	13-40
„ „ prekajena „	1-60	Oves „	16-40
Salo „	1-30	Ajda „	13-—
Jajce, jedno „	—5	Proso, belo „	16-80
Mleko, liter „	—20	„ navadno „	15-—
Smetana, sladka liter „	—80	Koruzna „	13-60
„ „ kisel „	—80	Krompit „	5-—
Med „ „ kg	—	Drva, trda, m ³ „	8-—
Piščanec „	1-10	„ mehka „	5-60
Golob „	—40	Seno, 100 kg „	5-—
Raca „	—	Slama „	4-40
Zajec „	—	Stelja „	1-60

Zahvala. 728 1—1

Vsem, kateri so izrazili sočutje ob bolezni in smrti iskreno ljubljene naše soproge, oziroma matere in stare matere, gospe

Marije Jenko roj. Skerbic

osebno sorodnikom, č. gg. frančiškanom, spošt. rodbinam Iv. Knezovi, Bayer-jevi in Matjan-ovi za darovane prekrasne vence, vsem stanovskim tovarišem, spremljevalcem pogreba, sploh vsem, kateri so kakorkoli označili svoje spoštovanje in sožalje povodom žalostne izgube blage pokojnice, izrekamo tem potom svojo iskreno zahvalo.

V Ljubljani, dné 27. julija 1901.

Žalujejoči ostali.

727 1—1

Josipa Kogej-a
c. kr. rudniškega paznika

ki je danes ob 1/5. uri zjutraj v 54. letu svoje dobe, previden s sv. zakramenti za umirajočce, po dolgi in mučni bolezni mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb predraga ranjkega bode v ponedeljek popoldne.

V Idriji, dné 27. julija 1901.

Rodbina Kogej - Kopše.

Mladeniški cvet.

Dijaški molitvenik.

Flos juvenilis

Libellus precum in usum studiosae juventutis

priporoča

prodajalnica kat. tiskovnega društva
(H. Ničman.)

Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h, v usnji z rdečo obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h več.



Vožnjekarte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski pošni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 127 25—25

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.



Zaloga šivalnih strojev

471 25—13

JAN. JAX v Ljubljani,

Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik izvrstnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“-koles.

726 1—1

Ana Rozman
posestnica

po kratki, težki bolezni, v 60. letu svoje starosti, danes ob 1. uri popoldne v Gospodu umrla.

Umrjoci ostanki nepozabne rajne matere se bodo v ponedeljek dné 29. julija ob 8. uri zjutraj v hiši žalosti v St. Juriju blagoslovili ter na farnem pokopališču položili k večnemu počitku.

Svete zadušne maše se bodo darovale po pogrebu v farni cerkvi sv. Jurija.

Predobro mater priporočam v pobožno molitev!

St. Jurije nad Celovcem,
dné 27. julija 1901.

729 1—1

Helena Mally

trgovka, gostilničarica in posestnica

danes zjutraj ob 8. uri, previdena s svetimi zakramenti, po jako mučni bolezni v 46. letu svoje dobe v Gospodu zasjala.

Pogreb pojde v sredo, dné 31. t. m., ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na župnijsko pokopališče.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi.

Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in priazen spomin.

Spodnja Idrija, dné 29. julija 1901.

Herman in Rezi, otroka. — Frano Lipah

in **Jakop Lipah**, brata.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Marija Sattner,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svetem in zlatem vezanju. Prevzame tudi naročila na bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

704 12—4

Dunajska borza.

Dne 29. julija.	20 mark	23-45	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-—	Sa'move srečke, 40 gld.	200-—
Skupni državni dolg v notab	20 frankov (napoleonor)	19-03	Zastavna pisma av. osr. sem.-kred. banke 4%	94-25	St. Genois srečke, 40 gld.	234-—
Skupni državni dolg v srebru	Italijanski bankovci	90-91	Priporitne obveznice državne železnice	428-—	Waldsteinske srečke, 20 gld.	388-—
Avstrijska zlata renta 4%	C. kr. cekini	11-30	„ „ južne železnice 3%	342-40	Ljubljanske srečke	60-—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron			„ „ južne železnice 5%	122-40	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	269-50
Ogerska zlata renta 4%			„ „ dolenskih železnic 4%	—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	585-0
Ogerska krona renta 4%, 200			Kreditne srečke, 100 gld.	388-50	Akcije tržaškega Lloyd, 500 gld.	855-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	500-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	89-50
Kreditne delnice, 160 gld.			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	48-—	Splošna avstrijska atavbinska družba	144-—
London vista			Ogerskega „ „ 5	25-—	Montanska družba avstr. plan.	408-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-25	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	430-—
			Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—	Papirnih rubljev 100	253-—

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri izrebanju, pri izrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako tveganje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili so vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni vrti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.